

Valtuustoaloite / Petosenlammen umpeenkasvun ehkäiseminen

Kaupunkirakennelautakunta 23.11.2022 § 170
259/11.05.03/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
Hovinen Tino
p. 044 718 5516
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus apulaiskaupunginjohtaja KYP Kyllönen Jari

Lautakunta hyväksyy kiinteistöjohtajan esityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että vesialueiden hoitaja Tino Hovinen poistui kokouksesta tämän käsittelyn jälkeen.

Selostus Vuokko Hämäläinen ja kaksi muuta kaupunginvaltuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen koskien Petosenlammen umpeenkasvun ehkäisemistä.

Petosenlampi kuuluu Kuopion kaupungin pienvesien käyttö- ja hoitosuunnitelmaan ja sijoittui vesialueiden priorisoinnissa 5. sijalle. Petosenlampi on toinen kaupungin pienvesien hoito- ja kunnostusohjelman pienistä järvistä, jotka kuuluvat vesipuitedirektiivin mukaisiin seurantakohteisiin ja Natura 2000-verkostoon ja se on vesilain nojalla suojeltava kohde. Petosenlampi on yhteinen vesialue ja sen omistaa Petosenlammen osakaskunta, mutta maankäyttöhistoriansa ja valtaosan omistamiensa osuuksien takia Kuopion kaupunki on hoitanut lampea. Lampea on ilmastettu aktiivisesti vuodesta 2000 lähtien, jolloin sen vedenlaatu oli heikoimmillaan. Petosenlammen kuormitus on pääosin sisäistä kuormitusta eli hapettomassa tilassa pohjasta vapautuu ravinteita vesimassaan. Vesistöä on tehokalastettu vuosien 1999 - 2010 aikana 5 kertaa. Viimeisin koekalastus on vuodelta 2016, jolloin välitöntä tarvetta poistokalastukselle ei ilmennyt. Petosenlammen tilaluokitus tippui uusimmalle valtakunnalliselle vesienhoitokaudelle (2022 - 2027) hyvästä tyydyttävään aktiivisesta alusveden ilmastuksesta huolimatta, minkä takia lisää kunnostustoimia tulisi kohdentaa vesistöön. Kuluvalla kaupungin pienvesien hoito- ja kunnostus ohjelmakaudelle (2019 - 2023) ei ole kirjattu muita toimenpiteitä kuin alusveden ilmastus.

Järven rehevöityminen yleisesti lisää kasvibiomassaa vesistöissä. Ilmakuvatarkastelun perusteella kelluslehtisten(ulpukka) ja muun näkyvän vesikasvillisuuden kasvurajassa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta vuosien 1952, 2000 ja 2021 välillä. Kaakkoiskulmassa oleva soistunut alue on metsittynyt tuolla aikavälillä. Kelluslehtisten(ulpukka) ja uposkasvien(ahvenvita) niittämistä ei yleisesti suositella menetelmän tehottomuuden takia. Avovesialueen lisääminen vaatisi mittavia ruoppaus/haraustoimia matalassa kaakkois-osassa, jolloin hyöty vedenlaadun parantamisen kannalta jäisi vähäiseksi suhteessa toimenpiteestä aiheutuviin kustannuksiin. Lammen kaakkoiskulmaan laskee myös useampi hulevesiviemäri, jolloin puusto/runsas vesikasvillisuus sitoo huleveden mukana tulevia ravinteita.

Kunnostustoimista ohjelmaan kirjatun hapetuksen ohella lammella voitaisiin suorittaa useamman vuoden uusi tehokalastusjakso, mihin on mahdollista hakea harkinnanvaraista valtionavustusta vesistökuunnostushankkeelle. Tehokalastus on yleinen kunnostuskeino sisäisestä kuormituksesta kärsiviin järviin ja auttaisi järven tilakehitystä. Vedenlaadullisen näkökulman lisäksi tehokalastus usein parantaa ahvenen kasvua ja määrää särkikalavaltaisuudessa järvestä. Kirjolohta ja karppeja istutetaan yleensä vain erillisen luvanvaraisiin erityiskalastuskohteisiin ja ne eivät ole Kallaveden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisia suositeltavia lajeja. Kirjolohten kalastuspaikkana on ollut erillisen luvan vaativalso-Valkeisen urheilukalastuspaikka ja keskustan Valkeinen, johon on mm. lasten valtakunnallisen kalastuspäivän yhteydessä istutettu kirjolohta. Kaupungin vapakalastuslampia on hoidettu perinteisesti siikaistutuksilla. Vuonna 2018 kaupunki istutti siianpoikasia Petosenlampeen kokeilumielessä. Siikojen pitäisi hyvissä olosuhteissa alkaa olla nyt kalastettavan kokoisia. Mikäli siioista alkaa tulla havaintoja ja se menestyy Petosenlammessa, istutustoimintaa voisi jatkaa tulevaisuudessa. Huomioitavaa on myös, että kaikki hoitotoimet kunnostusten ja istutusten osalta vesistöissä edellyttävät osakaskunnan suostumusta asiaan. Vuonna 2023 myönnettävien valtionavustusten hakuaika päättyi marraskuussa 2022. Avustus voidaan siten hakea vuonna 2023 ja hoitotoimet aloitettaisiin vuosina 2023–2024.

Tiivistettynä vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetään Petosenlammen tehokalastusjaksoa sekä mahdollista siianpoikasten istutusta. Lammen ilmastusta jatketaan normaalisti suunnitelman mukaan. Esitettyä ruoppausta ei esitetä tehtäväksi huonon kustannustehokkuuden ja tehdyn ilmakuvatarkastelun takia.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Kiinteistöjohtaja Lauri Lytsy esittää kaupunkirakennelautakunnalle, että kaupunkirakennelautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle yllä olevan vastauksen Petosenlammen umpeenkasvun ehkäisemistä koskevaan valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

Petosenlammen ilmakuvatarkastelu